

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO
FINANSIJA
UPRAVA CARINA
Objašnjenje:
01/4 br. D-8546/1 od
31.5.2005

PREDMET: **UVOZ MOTORNIH VOZILA I UTVRĐIVANJE CARINSKE VREDNOSTI**

U postupku uvoza motornih vozila i utvrđivanja carinske vrednosti postavljaju se kao sporna mnoga pitanja. U cilju jednoobraznog postupanja i ubrzanja postupka obaveštavamo vas sledeće:

I

PRAVO UVOZA MOTORNIH VOZILA

1. Utvrđivanje starosti vozila

U primeni Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Sl. list SRJ", br. 46/92, 49/92 - ispr., 16/93, 24/94, 28/96, 29/97, 59/98, 44/99, 53/99, 55/99 - ispr., 73/2000 i 23/2001 - dalje: Zakon) i Odluke o zabrani uvoza korišćenih motornih vozila i korišćene opreme ("Sl. list SRJ", br. 72/2000 i 56/2001) - (*koja je bila na snazi u momentu donošenja ovog objašnjenja*) prilikom utvrđivanja starosti motornih vozila koja se uvoze carinarnica će poći od datuma prve registracije vozila i računati celu kalendarsku godinu.

Uporište za ovakav stav su napomene (1 i 2) uz Kombinovanu nomenklaturu Evropske zajednice, Sl. list broj C - 256 od 23.10.2002. godine, prema kojima su:

1. nova vozila ona koja nikada nisu bila registrovana;
2. korišćena - upotrebljavana vozila su ona koja su bila registrovana bar jednom.

U cilju sprečavanja eventualnih zloupotreba carinarnica će od deklaranta zahtevati upisivanje u carinskim ispravama i godine proizvodnje i godine prve registracije vozila, te će se u slučaju sumnje u pogledu istinitosti prijavljenih podataka izvršiti kontrola istih u smislu čl. 95 i 105 Carinskog zakona ("Sl. glasnik RS", br. 73/2003).

Motorna vozila se mogu izvoziti bez obzira na godine starosti, osim ako se radi o vozilima koja predstavljaju kulturno dobro, odnosno predmetima koji imaju istorijsku vrednost (u tom slučaju je potrebna saglasnost - dozvola nadležnog organa).

2. Koliko vozila može uvesti fizičko lice za lične potrebe i potrebe domaćinstva

U članu 88 Zakona između ostalog propisano je i sledeće:

"Domaća i strana fizička lica mogu slobodno unositi i primati iz inostranstva, odnosno iznositi i slati u inostranstvo predmete ličnog prtljaga, predmete za lične potrebe i članova porodice (lekovi i medicinska pomagala, predmeti za potrebe obrazovanja i razonodu), rezervne delove, kao i životinje, u količinama koje nisu namenjene preprodaji kao i putničko motorno vozilo. Predmeti nasleđeni u inostranstvu mogu se slobodno unositi, a iznositi pod uslovima uzajamnosti. Predmeti predviđeni međudržavnim ugovorima mogu se slobodno unositi i iznositi u skladu sa tim ugovorima."

Ako se po porodičnom domaćinstvu godišnje uveze više od tri vozila carinarnica će obavestiti nadležnu inspekcijску službu i MUP radi sprovođenja kontrole namene, odnosno korišćenja uvezenih vozila.

Shodno članu 9 Zakona o stanovanju ("Sl. glasnik RS", br. 50/92, 76/92, 84/92 - ispr., 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94 - ispr., 48/94, 44/95 - dr. zakon, 49/95, 16/97, 46/98 i 26/2001) pod članom porodičnog domaćinstva zakupca stana smatraju se: bračni drug, dete (rođeno u braku ili van braka, usvojeno ili pastorak), roditelji zakupca i njegovog bračnog druga, kao i lice koje je zakupac dužan da izdržava.

3. Dokumenta koja se prilažu u carinskom postupku

U postupku uvoza vozila potrebno je priložiti dokumenta na osnovu kojih se na nesumnjiv način može izvršiti identifikacija vozila. To je pre svega original saobraćajna dozvola (ukoliko original primerak zadržava zemlja u kojoj se vozilo odjavljuje kopija mora biti overena kod za to nadležnog organa u inostranstvu, npr: notar, sud, ministarstvo unutrašnjih poslova, opština...).

Kada uvoznici umesto saobraćajne dozvole poseduju potvrdu da je vozilo bilo u vlasništvu vojske, nekih drugih stranih trupa, ili je korišćeno u krugu aerodroma, fabrike i sl., a da nikad nije bilo registrovano ili su u brifu navedeni svi karakteristični podaci potrebni za identifikaciju vozila, a bez upisanog vlasnika vozila, carinarnica će odobriti uvoz takvog vozila ukoliko na nesumnjiv način može utvrditi njegovu identifikaciju.

Na vozila koja se uvoze po osnovu nasleđa ne odnosi se starosno ograničenje. Dokumenta o vlasništvu moraju da glase isključivo na ime ostavioca, odnosno na pravno lice čiji osnivač, odnosno vlasnik ili suvlasnik je bio ostavilac (član 251 tačka 4 Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju sa carinskom robom, puštanju carinske robe i naplati carinskog duga ("Sl. glasnik RS", br. 127/2003, 20/2004, 24/2004 - ispr., 63/2004 i 104/2004).

Ukoliko su ova vozila zatečena u zemlji usled smrti ostavioca, postupak carinjenja će se sprovesti bez dokumenta o prijavi robe koji se sačinjava pri ulasku u carinsko područje (član 64 Carinskog zakona).

Postupak uvoza motornih vozila sprovodi se u redovnom postupku, a nikada u putničkom prometu. Nije propisano usmeno prijavljivanje robe, kao i upisivanje oznake PUR-M u putnoj ispravi stranih državljana.

Dokaz o kupovini vozila je faktura ili kupoprodajni ugovor na kojem mora biti izvršena overa potpisa prodavca od strane nadležnog državnog organa (notar, sud, MUP, opština...).

Dokumenta overena od strane agencije za prodaju vozila se ne mogu prihvatiti kao pravno valjana.

Vozilo može ući u našu zemlju sa redovnim ili privremenim registarskim oznakama (ZOOL i dr.). Kada ulazi u zemlju vozilo sa privremenim registarskim oznakama (osim ako nije u tranzitu kroz našu zemlju) mora se ceniti pravo uvoza. Ako nisu ispunjeni uslovi za uvoz naložiće se vraćanje robe u inostranstvo.

Vozilo koje ulazi sa privremenim registarskim oznakama (ZOOL tablice i sl.) mora posedovati prateći dokument kojim se dokazuje izdavanje tih privremenih tablica u inostranstvu.

Ukoliko se u postupku carinjenja vozila prilažu i druge isprave kojima se dokazuju neke druge relevantne činjenice (kao na primer servisna knjižica), iste se mogu prihvatiti kao valjan dokument ako su formalno pravno-ispravne, ako sadrže sve podatke o vozilu i pratile su dopremu vozila do određene carinarnice, što podrazumeva da su bile priložene na granici i da su navedene u tranzitnom dokumentu.

Prilikom ulaska u zemlju za vozilo koje se prijavi radi uvoza u tranzitnom dokumentu neophodno je navesti:

1. sva dokumenta koja prate vozilo;

2. podatke o servisnoj knjižici sa pređenom kilometražom;
3. fotografija za oštećena vozila;
4. specifikacija oštećenja na vozilu koju overava carinik, odnosno specifikacija nedostajućih bitnih delova.

Dokumenta koja su priložena u carinskom postupku (fotokopije se spravjuju sa originalom) su sastavni deo spisa koji se čuvaju u carinarnici.

Kada se vozilo uvozi za drugo fizičko lice potrebno je priložiti valjano punomoćje i tada dokumentacija o uvozu mora da glasi na uvoznika.

Za motorna vozila koja se prijavljuju da su u tranzitu kroz našu zemlju popunjava se uobičajena Jedinstvena carinska isprava (dalje: JCI) za tranzit robe, bez obaveze upisivanja svih detaljnih (napred navedenih) podataka.

Za putničko motorno vozilo sa privremenom registracijom (npr. ZOOL, IT i dr.) kojim lice prolazi preko carinskog područja, ne podnosi se deklaracija za tranzit.

Vozilo koje se uvozi mora posedovati proizvođačko-tehničke karakteristike. Ovo se pre svega odnosi na nosivost vozila i namenu vozila.

Znači, carinarnica će kao dokaz o nosivosti prihvatiti samo fabrički deklarisanu nosivost i vrstu (teretno, putničko...) koji podaci su kao takvi uneti u saobraćajnu knjižicu prilikom prve registracije vozila.

Promena namene vozila, na primer:

- vozilo je proizvedeno kao putničko, a pre uvoza preregistrovano u teretno, pregrađeno lako sklonjivom pregradom i postavljanjem ravnog poda pričvršćenog vijcima;

- prepravkama u zadnjem delu (npr. zavarivanjem poklopca ili ugradnjom stalno postavljenih fiksatora), koji ne mogu biti izmešteni korišćenjem uobičajeno, raspoloživim alatom (onemogućeno je da priključci za sedišta budu dostupni, itd.).

Propisima nije ograničena nosivost teretnih motornih vozila koja se mogu uvoziti za obavljanje zakonom registrovane delatnosti.

Postupak carinjenja motornih vozila sprovede se u najbližoj carinarnici prema prebivalištu, sedištu uvoznika, s obzirom na to da na matičnoj opštini plaća i porez za uvezeno vozilo.

Prilikom podnošenja zahteva za definitivan uvoz privremeno uvezenog vozila carinarnica će pravo uvoza ceniti u momentu odobravanja privremenog uvoza, a ne u momentu podnošenja zahteva za definitivan uvoz.

Vozila koja su uvezena na osnovu akta protokola (čl. 191 i 192 st. 1 i 3, čl. 193 i 194 Carinskog zakona) ako se posle tri godine otuđe daju drugom licu na korišćenje ili drugačije upotrebe ne podležu naplati dažbina.

Motocikli i mopedi se ne mogu uvoziti ako ne postoje verodostojni i pravno valjani dokumenti na osnovu kojih se može utvrditi njihova starost. Samo priložena faktura u kojoj je navedeno godište ove vrste robe nije pravno valjan dokument za utvrđivanje starosti.

Pravna lica nemaju pravo na uvoz vozila za poznata fizička lica.

Carinarnica može shodno članu 95 Carinskog zakona zahtevati od deklaranta dostavu i drugih isprava kako bi na valjan način izvršila tačnu identifikaciju i stanje robe - vozila (npr. dokaz o izvršenom tehničkom pregledu...).

4. Uvoz oštećenih vozila

U članu 10 Zakona propisano je sledeće:

"Roba se može uvoziti ili privremeno uvoziti ako ispunjava uslove propisane za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu na domaćem tržištu, a usluge u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim ugovorima.

Roba za koju je obavezna zdravstvena, veterinarska, ekološka ili fitopatološka kontrola kvaliteta može se uvoziti ili privremeno uvoziti ako ispunjava propisane uslove."

Shodno navedenoj zakonskoj odredbi carinarnica neće dozvoliti ulazak u zemlju, odnosno neće sprovesti carinski postupak za vozila sa takvim stepenom oštećenja da nisu u voznom stanju sopstvenim kretanjem, odnosno koja po saobraćajnim propisima ne ispunjavaju uslove za registraciju bez veće intervencije, opravke oštećenih delova.

Međutim pod oštećenim vozilima ne treba smatrati i vozila koja nisu u voznom stanju usled kvara, odnosno neispravnosti nekog dela, npr. ako je na vozilu neispravan akumulator ili ako je "blokirao menjač", pa iz tih razloga vozilo nije u voznom stanju carinarnica će to tolerisati odnosno neće osporiti uvoz.

5. Uvoz delova za motorno vozilo

Radi održavanja motornog vozila, odnosno zamene oštećenih delova zakonodavac je propisao mogućnost uvoza istih za postojeće vozilo, a što se dokazuje saobraćajnom knjižicom. Podrazumeva se da se uvezeni delovi i ugrade u vozilo za koje se uvoze. Ovo je bitno za one delove za koje je kod nadležnih službi ministarstva unutrašnjih poslova potrebno menjati podatke u saobraćajnoj knjižici, a to su karoserija i motor.

Delovi za vozilo se mogu uvoziti novi i polovni, bez ograničenja starosti, osim karoserije koja ne može biti starija od šest (6) godina.

Radi izbegavanja problema koji mogu nastati pri izmeni podataka u saobraćajnoj knjižici u postupku carinjenja karoserije i motora potrebno je navesti tačno naimenovanje robe, broj i godište karoserije, broj motora i druge bitne podatke za pravilnu identifikaciju.

Neće se dozvoliti uvoz delova vozila koji imaju osnovne karakteristike kompletnog vozila, odnosno neće se dozvoliti uvoz delova radi sklapanja vozila (na primer karoserija u takvom stanju da se ubacivanjem motora dobije kompletno vozilo).

Prilikom uvoza karoserije mora postojati dokument na osnovu kojeg se na pravilan način može izvršiti identifikacija.

Kada se u carinskom postupku pojavi motor bez ukucanog broja carinarnica će takav uvoz odobriti. Za motor je bitno da je iste marke i tipa i da se bez posebnih prepravki može ugraditi u postojeće vozilo.

Uvoz delova motornih vozila za potrebe fizičkih lica (član 88 Zakona) može se sprovesti i u skraćenom postupku u putničkom prometu ukoliko vrednost robe ne prelazi propisani iznos od 3.000 EUR-a u dinarskoj protivvrednosti.

Obračun uvoznih dažbina za robu koju putnici sa sobom nose je valjan dokument koji uvoznik podnosi nadležnoj službi Ministarstva unutrašnjih poslova u postupku registracije vozila, odnosno izmene podataka u saobraćajnoj knjižici.

Kada se sa zahtevom za uvoz delova, carinarnici obrati lice na čije ime je registrovano motorno vozilo, bez obzira na činjenicu da se radi o motornom vozilu kojim se može obavljati određena delatnost, carinarnica će uvoz tih rezervnih delova odobriti shodno odredbama člana 88 Zakona. Međutim, ako je vozilo registrovano na naziv firme pod kojom se obavlja registrovana delatnost, uvoz rezervnih delova za motorno vozilo odobriće se u skladu sa odredbama člana 87 Zakona.

Prilikom uvoza rezervnih delova za motorna vozila porez na promet obračunava i naplaćuje carinska služba.

II

UTVRĐIVANJE CARINSKE VREDNOSTI

OPŠTE NAPOMENE

Utvrdjivanje carinske vrednosti za vozila, kao i za bilo koju drugu robu, vrši se primenom jednog od hijerarhijski propisanih metoda vrednovanja, u skladu sa čl. 46, 48, 49, 51, 52 i 53 Carinskog zakona, a to znači, ako se carinska vrednost ne može utvrditi po prvom metodu, tj. na osnovu transakcijske cene uvezene robe, carinarnica će pristupiti utvrdjivanju na osnovu sledećih metoda dok ne dođe do prvog odgovarajućeg na osnovu kojeg je moguće utvrditi carinsku vrednost. Koji će se metod carinskog vrednovanja primeniti zavisi od raspoloživih podataka o ceni za konkretan slučaj.

Teret dokazivanja stvarne, ukupno plaćene cene ili cene koja treba da se plati je na uvozniku, a pravo je carinskog organa, u skladu sa članom 60 Carinskog zakona, da od deklaranta traži sve isprave i podatke potrebne za utvrdjivanje carinske vrednosti, kao i da se uveri u njihovu istinitost i tačnost. S tim u vezi, ako carinarnica ima razloga za sumnju u tačnost prijavljene cene kao stvarne i ukupno plaćene cene, od deklaranta će pisanim putem tražiti dopunsku dokumentaciju (kupoprodajni ugovor ili ako on ne postoji drugu alternativnu dokumentaciju - ponudu, potvrdu te ponude ili porudžbinu i potvrdu te porudžbine, izvoznju carinsku deklaraciju overenu od graničnih carinskih organa zemlje izvoza, dokaze o izvršenom plaćanju, cenovnike, kataloge i sl.).

Naknadno priloženu dokumentaciju, overenu da je verna originalu, carinarnica će priložiti uz JCI, a ako posle uvida u naknadno dostavljenu dokumentaciju i dalje ima razloga da prijavljenu cenu ospori, carinarnica je dužna da navede razloge zbog kojih tu dokumentaciju ne smatra dokazom da prijavljena cena predstavlja stvarnu i ukupno plaćenu ili plativu cenu za uvezenu robu.

Novim Carinskim zakonom nije propisana odredba sadržana u članu 30 Pravilnika o uslovima i načinu utvrdjivanja carinske osnovice ("Sl. list SRJ", br. 54/92), koji je donošenjem tog zakona prestao da važi. Citirana odredba navedenog pravilnika odnosila se na dažbine i takse (uglavnom se tu radi o porezu, odnosno porezu na dodatnu vrednost) koje se ne uračunavaju u carinsku osnovicu ako uvoznik podnese dokaz da se prodavcu, prema propisima zemlje na čijem su području plaćene, priznaje pravo na povraćaj tih dažbina i taksa.

Međutim, polazeći od principa člana VII GATT-a iz 1994. godine da u vrednost za carinske svrhe, bilo koje uvezene robe, ne treba uračunavati nikakvu unutrašnju taksu, koja se naplaćuje ili u zemlji porekla ili izvoza, od koje je uvezena roba oslobođena ili može biti oslobođena putem povraćaja, carinarnica će uvek u slučaju kada carinsku vrednost utvrdjuje na osnovu podataka iz kataloga uzimati katalošku cenu bez uračunatog poreza. Uzimanjem za carinsku vrednost kataloške cene (ili cene iz cenovnika namenjenog za prodaju na domaćem tržištu zemlje izvoza) bez uračunatog poreza ispunjen je uslov iz člana 53 stav 2 tačka 3 Carinskog zakona, da se carinska vrednost neće određivati prema ceni robe na domaćem tržištu zemlje izvoznice.

Ukoliko ne prihvati prijavljenu cenu za carinsku vrednost (član 46 Carinskog zakona) i istu utvrdjuje na osnovu cene iz inostranog kataloga ili cenovnika, kao poslednjeg, šestog metoda u propisanom redosledu (član 53 Carinskog zakona), carinarnica je dužna da navede iz kojih razloga nije primenjen neki od prethodno propisana četiri metoda (čl. 48, 49, 51 i 52 Carinskog zakona).

Kada su u pitanju vozila (putnička ili teretna), kataloški podaci o ceni, pre svega, treba da služe za kontrolu prijavljene cene i u krajnjem za utvrdjivanje carinske vrednosti po članu 53 Carinskog zakona, ako nema podataka za utvrdjivanje carinske vrednosti jednim od metoda vrednovanja propisanih čl. 48, 49, 51 i 52 tog zakona.

Zbog ograničenih finansijskih sredstava, Uprava carina nije u mogućnosti da za potrebe carinarnica izvrši pretplatu na kataloge koji se u pojedinim zemljama izdaju. Većina ovih kataloga, koji sadrže maloprodajne cene, objavljuje se i putem Interneta i tim putem je moguće izvršiti uvid u tekuće podatke

(podaci iz prethodnog meseca nisu dostupni). Carinarnice koje imaju pristup Internetu, proveru cena mogu vršiti i tim putem.

Prilikom kontrole prijavljene cene za carinsku vrednost upotrebljavanog ili upotrebljavanog i oštećenog vozila, koje se vrši u odnosu na kataloške cene, carinarnica će izvršiti korekciju kataloških cena imajući pri tom u vidu stanje vozila čiju vrednost utvrđuje, i to: u pogledu opreme, broja vlasnika i statusa vlasnika (fizička ili pravna lica), pređene kilometraže, procenta oštećenja utvrđenog na osnovu merljivih pokazatelja (stavljanjem u odnos cene delova za zamenu i ukupnih troškova za dovođenje vozila u ispravno stanje prema ceni novog vozila u godini prve registracije), kao i utvrđivanjem da li je u prijavljenoj ceni uračunat porez zemlje izvoza. Na osnovu dobijene iskorigovane kataloške cene, carinarnica će doneti odluku o tome da li će prijavljenu cenu prihvatiti za carinsku vrednost ili će je osporiti.

U slučaju prijavljene znatno veće kilometraže od prosečne, imajući u vidu datum prve registracije i kategoriju vozila kojoj pripada vozilo čija se vrednost utvrđuje, ako utvrdi da se ne radi o vozilu koje je korišćeno kao "rent a car", "taxi" ili od strane pravnog lica (sve vreme ili veći deo u odnosu na ukupno vreme korišćenja) koje zbog prirode posla kojim se bavi (pošta, policija i sl.) više koristi vozilo, kao i da stanje vozila (unutrašnja pohabanost) ne potvrđuje prijavljenu kilometražu, carinarnica će od deklaranta tražiti da, između ostale potrebne dokumentacije, priloži i servisnu knjižicu (u tu svrhu mogu koristiti i liste sa tehničkih pregleda koji se godišnje obavljaju). Servisna knjižica, da bi mogla da posluži kao dokaz o stvarno pređenoj kilometraži, mora biti kompletna i u originalu (poželjno bi bilo, zbog eventualne naknadne kontrole, da se uz JCI zadrži original). Servisna knjižica, takođe, treba da bude uredno vođena bez prepravki i naknadnog dopisivanja, precrtavanja i sl., da se odnosi na predmetno vozilo, da je tehnički pregled vršilo ovlašćeno lice, i da sadrži podatke o preduzetim radnjama u toku servisa (zamena ulja i sl.) čemu ona prevashodno služi, a ne samo da je upisan datum i kilometraža.

UTVRĐIVANJE CARINSKE VREDNOSTI ZA NOVA VOZILA

1. Pojedinačan uvoz za potrebe firme i uvoz od strane fizičkih lica

Za kontrolu prijavljene cene za uvezeno novo vozilo, carinarnica će koristiti raspoložive kataloške cene (na prvom mestu sa tržišta zemlje izvoza, a u nedostatku te cene, analogno stavu 4 čl. 48 i 49 Carinskog zakona, sa tržišta na kojem je cena predmetnog vozila najniža). Pri tome će se uzeti u obzir opremljenost vozila, kao i to da li je prijavljena cena sa ili bez uračunatog poreza kako bi se izvršilo poređenje sa odgovarajućom kataloškom cenom.

Ako je prijavljena cena značajno niža od odgovarajuće kataloške cene (korigovane za dodatnu opremu) i deklarant na zahtev carinarnice ne podnese ili podnese nezadovoljavajuće dokaze da je prijavljena cena u skladu sa čl. 46 i 47 Carinskog zakona, a carinarnica nema podatke za utvrđivanje carinske vrednosti po čl. 48, 49, 51 i 52 tog zakona, za carinsku vrednost će se, shodno članu 53 istog zakona, uzeti kataloška cena novog vozila bez poreza, korigovana, ako je potrebno, za dodatnu opremu.

2. Uvoz novih vozila radi dalje prodaje u našoj zemlji

(uvoz po osnovu ugovora o zastupstvu, distribuciji ili koncesiji)

Velikoprodajne cene za vozila javno se ne objavljuju. Ukoliko raspoložive maloprodajne kataloške cene, upućuju na sumnju u tačnost prijavljenih cena, carinarnica će tražiti na uvid dopunsku dokumentaciju. Pri tom će, ako u našoj zemlji postoji više ovlašćenih distributera za ista vozila, izvršiti poređenje cena koje se prijavljuju za identična vozila (po pravilu svi dileri, ako ih ima više, posluju pod istim uslovima).

Ako deklarant podnese svu traženu dokumentaciju, ako su prijavljeni podaci u JCI u odnosu na tu dokumentaciju usklađeni i ako na osnovu nje utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 46 stav 1 tač. 1 do 4 Carinskog zakona, carinarnica će za carinsku vrednost prihvatiti prijavljenu cenu, a ako oceni za potrebno, u smislu člana 105 tog zakona vršiće i naknadnu kontrolu deklaracije.

Ukoliko se, na osnovu celokupne dokumentacije, carinarnica ne uveri u istinitost i tačnost prijavljene cene, a imajući u vidu raspoložive podatke, carinsku vrednost će utvrditi primenom jednog od sledećih metoda, propisanih čl. 48, 49 (na osnovu transakcijske cene identičnog ili sličnog vozila), 51 (primenom deduktivnog metoda) ili primenom jednog od navedenih metoda uz manja odstupanja (član 53

Carinskog zakona), na primer, zahtev da identična ili slična roba treba da bude izvezena u našu zemlju u isto ili približno isto vreme može se tumačiti fleksibilnije, a kao identična i slična roba, koja podrazumeva da je proizvedena u istoj zemlji u kojoj je proizvedena i roba čija se vrednost utvrđuje, može u smislu ovog člana da posluži i cena identične ili slične robe proizvedene u drugoj zemlji.

UTVRĐIVANJE CARINSKE VREDNOSTI ZA UPOTREBLJAVANA I UPOTREBLJAVANA I OŠTEĆENA VOZILA

1. Pojedinačan uvoz za potrebe firme i uvoz od strane fizičkih lica

Za kontrolu prijavljene cene za uvezeno upotrebljavano ili upotrebljavano i oštećeno vozilo, carinarnica ne koristi raspoložive kataloške cene (na prvom mestu sa tržišta zemlje izvoza, a u nedostatku te cene, analogno stavu 4 čl. 48 i 49 Carinskog zakona, sa tržišta na kojem je cena predmetnog vozila najniža). Pri tome će se uzeti u obzir opremljenost vozila, pređena kilometraža, za oštećena vozila procenat oštećenja, da li je prijavljena cena sa ili bez uračunatog poreza kako bi se izvršilo poređenje sa odgovarajućom kataloškom cenom, kao i to ko je, radi izvoza u našu zemlju, prodao vozilo čija se vrednost utvrđuje (fizičko ili pravno lice).

Ako je vozilo prodalo fizičko lice (poslednji registrovani vlasnik) uz ugovor mora biti podneta overa nadležnog državnog organa (notara, suda, MUP-a, opštine...), kojom se potvrđuje identitet i potpis prodavca sa ugovora. Da bi se overa jednog od navedenog organa prihvatila kao verodostojna, ista mora biti podneta u originalu, mora da ima broj pod kojim je zavedena i puni naziv organa koji je takvu overu izvršio.

a) Carinska vrednost za uvezena upotrebljavana / upotrebljavana i oštećena vozila prodana za izvoz u našu zemlju neposredno od vlasnika

Ako je prijavljena cena značajno niža od kataloške cene za kupovinu neposredno od vlasnika - lica na koje je vozilo poslednji put bilo registrovano, korigovane za dodatnu opremu, pređenu kilometražu (veću ili manju od prosečne), kao i za procenat oštećenja ako je u pitanju oštećeno vozilo, i deklarant na zahtev carinarnice ne podnese ili podnese nezadovoljavajuće dokaze da je prijavljena cena u skladu sa čl. 46 i 47 Carinskog zakona, a carinarnica nema podatke za utvrđivanje carinske vrednosti po čl. 48, 49, 51 i 52 tog zakona, carinska vrednost će se utvrditi na osnovu kataloške cene upotrebljavanog vozila koja odgovara kupovini neposredno od vlasnika, bez poreza, korigovane, ako je potrebno, za dodatnu opremu, pređenu kilometražu i procenat oštećenja ako je u pitanju oštećeno vozilo.

b) Carinska vrednost za uvezena upotrebljavana / upotrebljavana i oštećena vozila prodana za izvoz u našu zemlju od posrednika

Kontrola prijavljene cene u ovom slučaju vršiće se u odnosu na raspoložive kataloške cene upotrebljavanog vozila (na prvom mestu sa tržišta zemlje izvoza, a u nedostatku te cene, analogno stav 4 čl. 48 i 49 Carinskog zakona, sa tržišta na kojem je najniža cena predmetnog vozila) za kupovinu neposredno od vlasnika i kupovinu od posrednika. Pri tome će se uzeti u obzir opremljenost vozila, pređena kilometraža, za oštećena vozila procenat oštećenja, kao i da li je prijavljena cena sa ili bez uračunatog poreza kako bi se izvršilo poređenje sa odgovarajućom kataloškom cenom.

Ukoliko je prijavljena cena niža od kataloške cene za kupovinu neposredno od vlasnika - lica na koje je vozilo poslednji put bilo registrovano (sa ili bez poreza u zavisnosti od toga da li je u prijavljenoj ceni uračunat porez ili nije) korigovane za dodatnu opremu, pređenu kilometražu (veću ili manju od prosečne), kao i za procenat oštećenja ako je u pitanju oštećeno vozilo, deklarant na zahtev carinarnice ne podnese ili podnese nezadovoljavajuće dokaze da je prijavljena cena u skladu sa čl. 46 i 47 Carinskog zakona, a carinarnica nema podatke za utvrđivanje carinske vrednosti po čl. 48, 49, 51 i 52 tog zakona, carinska vrednost će se utvrditi na osnovu kataloške cene upotrebljavanog vozila za kupovinu od posrednika, bez poreza, korigovane, ako je potrebno, za dodatnu opremu, pređenu kilometražu i procenat oštećenja ako je u pitanju oštećeno vozilo.

2. Uvoz upotrebljivanih / upotrebljivanih i oštećenih vozila radi dalje prodaje u našoj zemlji

Velikoprodajne cene upotrebljivanih vozila kao i za nova vozila javno se ne objavljuju. Ukoliko raspoložive maloprodajne kataloške cene za kupovinu neposredno od vlasnika upućuju na sumnju u tačnost prijavljene cene (prijavljena cena je značajno niža), carinarnica će tražiti na uvid dopunsku dokumentaciju.

Ako deklarant podnese svu traženu dokumentaciju, ako su prijavljeni podaci u JCI u odnosu na tu dokumentaciju usklađeni i ako na osnovu nje utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 46 stav 1 tač. 1) do 4) Carinskog zakona, carinarnica će za carinsku vrednost prihvatiti prijavljenu cenu. Naravno, i u ovom kao i u drugim slučajevima uvoza vozila, ako oceni za potrebno, u smislu člana 105 tog zakona, carinarnica će vršiti naknadnu kontrolu deklaracije.

Ukoliko se, na osnovu celokupne dokumentacije, carinarnica ne uveri u istinitost i tačnost prijavljene cene, a imajući u vidu raspoložive podatke, carinsku vrednost će utvrditi primenom jednog od sledećih metoda, propisanih čl. 48, 49 (na osnovu transakcijske cene identičnog ili sličnog vozila), 51 (primenom deduktivnog metoda) ili primenom jednog od navedenih metoda uz manja odstupanja (član 53 Carinskog zakona), na primer, zahtev da identična ili slična roba treba da bude izvezena u našu zemlju u isto ili približno isto vreme može se tumačiti fleksibilnije, a kao identična i slična roba, koja podrazumeva da je proizvedena u istoj zemlji u kojoj je proizvedena i roba čija se vrednost utvrđuje, može u smislu ovog člana da posluži i cena identične ili slične robe proizvedene u drugoj zemlji.

Međutim, malo je verovatno da je moguće naći uvezeno i ocarinjeno identično ili slično upotrebljavano vozilo, pogotovu ako je i oštećeno. U slučaju kada se za takvo vozilo ospori prijavljena cena, a utvrđivanje carinske vrednosti primenom jednog od napred navedenih metoda nije moguće, kao i zbog činjenice da stanja, posebno oštećenja ocarinjenih vozila u deklaraciji nisu opisana, carinska vrednost će se u smislu člana 53 Carinskog zakona utvrditi na osnovu kataloške cene koja odgovara kupovini neposredno od vlasnika, bez poreza, korigovane za sve neophodne napred navedene elemente, da bi se svela na stanje vozila čija se vrednost utvrđuje.

TROŠKOVI PREVOZA SA ASPEKTA CARINSKE VREDNOSTI

Članom 54 stav 1 tačka 1) Carinskog zakona propisano je da se carinsku vrednost uvezene robe uračunavaju, između ostalih, i troškovi prevoza, a stavom 2 istog člana da se uračunavanje tih troškova vrši na osnovu merljivih podataka.

I kada je reč o troškovima prevoza, primarni metod za njihovo utvrđivanje je stvarno plaćena cena ili cena koja treba da se plati za izvršenu uslugu prevoza pod uslovima navedenim u članu 46 stav 1 tač. 1) do 4) Carinskog zakona.

S tim u vezi pitanju prijavljenog pariteta isporuke treba posvetiti dužnu pažnju. U Pravilniku o obliku i sadržini, načinu podnošenja i popunjavanja deklaracije i drugih obrazaca u carinskom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 129/2003 i 53/2004), date su šifre pariteta isporuke i njihovo značenje i iste su u skladu sa INCOTERMS-om 2000. Carinarnica će, imajući u vidu vrstu prevoza, kontrolisati prijavljeni paritet. Često se, na primer, za drumski prevoz prijavljuje paritet CIF mesto u našoj zemlji, međutim, taj paritet može se koristiti samo za pomorski transport i za transport unutrašnjim plovnim putevima. Isto tako, uz šifru pariteta isporuke obavezno se piše mesto otpreme ili odredišta, zavisno od toga o kom paritetu se radi, a nije redak slučaj da se u fakturi priloženoj uz deklaraciju upiše samo šifra pariteta koji carinarnica prihvata.

Inače, kada su u pitanju vozila, prema saznanju i stečenom iskustvu, kada prodavac vozila organizuje i plaća prevoz, ti troškovi se na računu, u odnosu na cenu samog vozila, posebno iskazuju. Stoga se, u slučaju da na računu troškovi prevoza nisu posebno iskazani, a naveden je paritet koji podrazumeva da su u ceni uračunati troškovi prevoza, carinarnica, bez čvrstih i pouzdanih dokaza, takav paritet isporuke, neće smatrati tačnim.

U skladu sa članom 60 Carinskog zakona, u slučaju kada ima razloga za sumnju u tačnost prijavljenog pariteta isporuke, odnosno navedenog iznosa koji je plaćen ili treba da se plati za izvršenu uslugu prevoza, carinarnica će od deklaranta tražiti da, pored fakture o prevozu, dostavi na uvid ugovor sa prevoznikom kojim su regulisana pitanja vezana za prevoz, a ako ugovor ne postoji drugu alternativnu dokumentaciju (ponudu prevoznika i potvrdu te ponude i sl.). Ako deklarant ne dostavi ili dostavi nezadovoljavajuće dokaze, carinarnica će u carinsku vrednost uračunati troškove koji su se u isto ili približno isto vreme, za istu vrstu prevoza, istu ili približno istu udaljenost prijavljivali prilikom carinjenja iste ili slične robe.

U slučaju kada u transakcijskoj ceni uvezene vozila nisu uračunati troškovi prevoza nastali van naše zemlje, u carinsku vrednost će se uračunati, i to:

1. za uvoz od strane pravnog lica koje koristi tuđi transport, u iznosu koji je plaćen ili treba da se plati za izvršenu uslugu prevoza;

2. za uvoz od strane pravnog lica koje koristi sopstveni transport, u iznosu koji se za takvu vrstu prevoza plaća u redovnom saobraćaju, o čemu uvoznik podnosi dokaze;

3. za uvoz od strane fizičkog lica koje koristi tuđi transport, u iznosu koji je plaćen ili treba da se plati za izvršenu uslugu prevoza;

4. za uvoz od strane fizičkog lica kada vozilo dolazi sopstvenim pogonom, troškovi prevoza ne uračunavaju se u carinsku vrednost.

Kada se radi o troškovima transporta, provera tačnosti prijavljenog pariteta isporuke, kao i prijavljenog iznosa po tom osnovu, u skladu sa članom 105 Carinskog zakona, može se vršiti, a kada je reč o domaćem prevozniku proveru, po potrebi, treba vršiti i kod prevoznika.